

11. OKRUGLI STOL ZA ŠKOLSKE KNJIŽNICE: "PROSTOR I OPREMA ŠKOLSKE KNJIŽNICE"

mr. sc. Zorka Renić, stručna suradnica školska knjižničarka
 Medicinska škola Bjelovar
 zorkarenic@gmail.com

Gordana Šutej, stručna suradnica školska knjižničarka
 OŠ "Ivan Goran Kovačić" Duga Resa
 gordana.sutej@gmail.com

TEMA 11. Okruglog stola za školske knjižnice u organizaciji Hrvatskoga knjižničarskog društva, održanog virtualnim putem 5. listopada 2020. g., bila je aktualiziranje problema vezanih uz prostor i opremu školskih knjižnica u kontekstu donošenja novog Standarda za školske knjižnice.

Dobro opremljena i uređena školska knjižnica neophodna je za odvijanje kvalitetnih i uspješnih odgojno-obrazovnih procesa,

stvaranje optimalnih uvjeta za učenje i interdisciplinarni pristup nastavi, poticanje istraživačkog duha, odgoja za demokraciju te općenito stvaranja duhovnog ozračja škole. Međutim, velik broj školskih knjižnica ne zadovoljava minimalne uvjete propisane važećim Standardom za školske knjižnice i Državnim pedagoškim standardima. Na primjer, u Karlovačkoj županiji čak 66% knjižnica ima prostor manji od propisanog minimalnog standarda.

Dio izlaganja na Okruglom stolu bavio se posljedicama potresa u školskim knjižnicama na području grada Zagreba i okolnih županija, kao i radom knjižnica u novonastaloj epidemiološkoj situaciji. Izlaganje o stanju u knjižnicama nakon potresa održala je Frida Bišćan, knjižničarska savjetnica za školske knjižnice koja radi u Centru za razvoj knjižnica i knjižničarstva pri Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Školska knjižničarka Rahela Frelih iz OŠ Petra Zrinskog Zagreb govorila je o svom iskustvu preseljenja cijele knjižnice i radu na pet lokacija u dodatno kompliciranim uvjetima zbog provođenja COVID-19 protuepidemijskih mjera. Osim toga, kolegica Frelih je predstavila suradnju sa Ivanicom Beg iz OŠ Ivana Cankara Zagreb, školskom knjižničarkom iz jedne od škola domaćina, a kolegica Beg govorila je o situaciji iz svoje perspektive.

Ljiljana Vugrinec, voditeljica Županijske matične službe iz Knjižnice i čitaonice "Fran Galović" Koprivnica održala je izlaganje naslovljeno *Prostor i oprema školskih knjižnica u Koprivničko-križevačkoj županiji*. Njezino izlaganje bila je svojevrsna analiza aktualnog stanja i razvoja prostora te opremljenosti školskih knjižnica u Koprivničko-križevačkoj županiji tijekom proteklih 25 godina. Budući da je situacija slična i u ostalim županijama Hrvatske, autorica je na kraju izlaganja naznačila najvažnije probleme i moguće pravce daljnjeg djelovanja, s ciljem unaprjeđivanja ovog temeljnog preduvjeta za rad svake školske knjižnice.

Belgijski obrazovni stručnjak Bart Verswijvel, pedagoški savjetnik u međunarodnoj mreži *European Schoolnet* u Briselu, govorio je o aktivnom učenju u hibridnim prostorima za učenje. Naime, kao voditelj *Učionice budućnosti (Future Classroom Lab)* godinama je educirao učitelje kako organizacijom prostora i uz pomoć suvremene tehnologije poticati učenike da budu aktivni, samostalni, produktivni i društveni. Situacija uzrokovana COVIDOM 19 stvorila je novo okruženje za učenje u kojem nije lako ostvariti aktivno učenje. Bart Verswijvel je u interaktivnom izlaganju pozvao sudionike okruglog stola da razmisle na koji način je korona kriza promijenila učenje, koji aspekti poučavanja su najviše ugroženi i predložio neke scenarije kako regulirati socijalni i emocionalni aspekt učenja te utjecati na kvalitetu obrazovnog procesa.

Sudionici skupa imali su priliku čuti izlaganje *Fizički prostor suvremenih knjižnica: Zašto nam je potreban i kako ga oblikovati?* koje je održala prof. dr. sc. Sanjica Faletar Tanacković, redovna profesorica na Odsjeku za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Osijeku. Jedan od kolegija koji predaje jest izborni kolegij *Arhitektura baštinskih ustanova*. Profesorica Faletar Tanacković u izlaganju je problematizirala nužnost fizičkih knjižnica kao nezaobilaznih sastavnica suvremenih demokratskih društava, a opisala je i osnovne pristupe u oblikovanju suvremenih (fizičkih) knjižničnih prostora.

U bloku primjera prostora izdvojili smo nekoliko školskih knjižnica koje mogu poslužiti kao ogledni primjer hrvatskog

školskog knjižničarstva. Svoje knjižnice predstavile su: Ivana Čarapina, OŠ Stjepana Radića Metković; Diana Musić, Srednja škola Stjepana Sulimanca Pitomača i Iva Grisogono iz Tehničke škole Zagreb (s Učeničkim domom).

Područje koje postaje sve važnije virtualni su prostori knjižnica, a kratko izlaganje na tu temu održala je Ana Sudarević iz OŠ Dubovac Karlovac. Ova knjižnica već šesnaest godina svoj fond, usluge i aktivnosti proširuje u virtualni prostor, prije svega na svoje mrežne stranice. Potreba prisutnosti školske knjižnice u virtualnom prostoru neupitna je, kako s obzirom na dostupnost i mogućnosti suvremene tehnologije, tako i zbog postojeće epidemije koja ograničava prisutnost korisnika u prostoru knjižnice. Autorica je istaknula kako prioritet pri oblikovanju i ponudi sadržaja u virtualnom prostoru mora biti vjerodostojnost, kvaliteta i profesionalnost, a jedan od načina kako to ostvariti je poštivanje triju kriterija koje navodi James E. Herring: edukacijski kriterij ili kriterij sadržaja, pouzdanost izvora te tehnička pouzdanost.

Zaključci Okruglog stola bit će upućeni Ministarstvu znanosti i obrazovanja, Ministarstvu kulture i medija, osnivačima i ravnateljima školskih ustanova jer promišljanje o dobro opremljenim knjižnicama treba postati sastavni dio njihove strateške politike koje će pratiti odgovarajuće i kontinuirano financiranje školskih knjižnica.

U organizaciji 11. Okruglog stola za školske knjižnice, uz Hrvatsko knjižničarsko društvo - Komisiju za osnovnoškolske i Komisiju za

srednjoškolske knjižnice, sudjelovalo je Zagrebačko knjižničarsko društvo i Tehnička škola Zagreb. Skupu se odazvalo 180 sudionika. Materijali sa skupa dostupni su na: https://www.hkdrustvo.hr/hr/strucna_tijela/38/publikacije/.